

השבת

לפי רבי נחמן מברסלב

בס"ד - עלון תתק"ב

לזכרון נצח מורינו ר' ישראל בער אודסר, זצ"ל

שבת לך לך

📖 (יב"ה) אל הארץ אשר אראך ...

אפירש רש"י: ולא גילה לו הארץ מיד, כדי לחבבה בעיניו וליתן לו שכר וכו'. וכן (בראשית כב, ב'): על אחד ההרים אשר אמר אליך. וכן (יונה ג'): וקרא עליה את הקריאה וכו'. כל זה הוא בחינת מה שכתוב בסוף התורה י"ב (לקוטי מוהר"ן חלק ב'), שגם על גדולי הצדיקים עובר בחינה זאת שקדם כל תורה מִכְרָח לעבר דרך אלו הבלבולים וספקות, שהם בחינת לבי סחרחר וכו' וכו', כמו שכתוב שם. וזהו בחינה מה שה' יתברך לא גילה לאברהם את הארץ מיד, כדי שיצטרך לחפש ולבקש אחר רצונו היטב. וזה עיקר הנסיון שלו וכן של כל הצדיקים. וכמו ששמעתי מפיו הקדוש שבשעת הנסיון של כל האדם, אין האדם בדעתו בשלמות בעניין הנסיון, כי אם היה דעתו שלם בזה, לא היה לו נסיון כלל. וכל זה הוא עניין הנ"ל, שה' יתברך נסה את אברהם ולא גילה לו את הארץ מיד, כדי שיהיה נבון ומספק, ואף על פי כן יחפש ויבקש אחר רצונו, ועל ידי זה דייקא יזכה שה' יתברך יגלה לו רצונו וירבה שכרו על ידי זה, כי על ידי הבקשה והחיפוש יזכה לעליה גדולה. וכן העקדה שנאמר בו: על אחד ההרים וכו'.

וכן יונה שנאמר בו: וקרא עליה את הקריאה. כי יונה לפי דעתו לא הוטב בעיניו שליחות זה לנינוה, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (מובא בפירושו רש"י - יונה א'), כי לא הבין עצם רחמי ה' יתברך עד היכן הם מגיעים, על כן התעה אותו ה' יתברך, כמו שאמרו רבותינו ז"ל לענין זה: הקדוש ברוך הוא מתעה את הצדיקים וכו'. ולא גילה לו מיד, כדי שיחפש ויבקש הרבה, ועל ידי זה ישיג רצונו ומדת רחמי המְרַבֵּים, שהוא יתברך מרבה להיטיב ורוצה בתשובה אפילו של אֲמֹת העולם, מכל שכן של ישראל. ועל כן באמת כשהיה יונה במעי הדגה, הודה לה' יתברך על רבוי רחמי, כמו שכתוב שם (יונה ב'): "מבטן שאול שועתי שמעת קולי וכו' ואני אמרתי נגרשתי מנגד עיניך וכו' כל משברייך וגליך עלי עברו וכו' אך אוסיף להביט אל היכל קדשך". שכל זה הוא עניין הבקשה והחיפוש הנ"ל, שגם מבטן שאול ממש צריכין לצעק אל ה', כמו ששמעתי מפיו הקדוש שאמר בזה הלשון (שיחות הר"ן - סימן ש'): שהעיקר הוא מבטן שאול שועתי (לקוטי הלכות - הלכות נפילת אפים ו' - ח'):

📖 (יב"ה) ואת הנפש אשר עשו ...

שמעתי מרבי יודל ספור דברים, ששמע מרבנו זכרוננו לברכה. ענה ואמר: אברהם אבינו היה לו גם-כן יסורים גדולים ממעשיות כאלו (כלומר כמו עניין המעשיות והיסורים שעוברים עליו), כי אברהם אבינו היה גם-כן מקרב בני הנעורים להשם יתברך. כי היה מגייר גרים כידוע. ודרכו היה שהיה בא בתוך העיר, והיה רץ בתוך העיר, והיה צועק הוי הוי, גוואלד! והיו רצים אחריו, כמו שרודפים אחר המשגע, והוא היה טוען עמהם הרבה שהם כלם בטעותים גדולים, כי היה בקי בכל השכליות והסברות של דרכי העבודה-זרה שלהם, כי העבודה-זרה של הקדמונים היו להם בזה כמה סברות ושכליות של טעות. ואברהם אבינו עליו השלום היה בקי מאד בכל סברותיהם ודרכי טעותיהם. והיה מוכיחם ומראה להם שהכל טעות, וגילה להם האמונה הקדושה האמתית. ונמשכו אחריו קצת בני הנעורים, כי זקנים לא היה מקרב, כי הזקנים כבר נשרשו בטעותיהם הרבה וקשה להשיבם מדרכם עוד, רק בני הנעורים נמשכו ורצו אחריו. והיה הולך מעיר לעיר והם רצו אחריו. והיו אביהם ונשותיהם חולקים עליהם, על אלו בני הנעורים, כי אמרו עליהם שיצאו לתרבות רעה ונשתמדו, עד שהיו מרחקים אותם מאד. עד שקצת בני הנעורים חזרו לסורם מחמת היסורים שהיו להם מבינם מחותנים ומאביהם ומנשותיהם וכיוצא, וקצתם נשארו אצלו ונדבקו בו.

והיה אברהם אבינו עוסק בזה הרבה, לגלות האמונה הקדושה בעולם. והיה מחבר ספרים הרבה מאד על זה, אלפים ספרים. והיו לו בנים הרבה, ומסתמא מאחר שהיו בניו, היו כלם הולכים בדרך הישר, כי אפילו ישמעאל עשה תשובה. אך אחר-כך כשרצה אברהם אבינו להשאיר ספריו וחכמתו בעולם, היה חוקר ומתבונן בעצמו למי מבניו יניח ספריו וחכמתו, עד שנשכח אצלו להניח הכל ליצחק אבינו, ומסר לו הכל. ואחר-כך היה יצחק גם-כן הולך בדרך זה, והיה מגייר גם-כן גרים הרבה וחייב גם-כן ספרים הרבה מאד בעניין חיזוק האמונה הקדושה. והיה מתבונן גם כן למי מבניו יניח ספריו וחכמתו, כי גם עשו הוטב בעיניו והטעה אותו עד שהיה אוהבו, כמבואר במקרא, כמו שכתוב (בראשית כה, ח'): "ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו" כמו שפירש רש"י שם, שהיה מרמה את אביו בדבריו, והיה שואלו: אבא איך מעשרין את המלח וכו'. אבל אף-על-פי-כן, התבונן יצחק בדעתו עד שנתברר לו שהעיקר הוא יעקב ומסר לו הכל.

וכן יעקב היה גם-כן עוסק בזה לקרב בני הנעורים להשם יתברך, וחיבר כמה אלפים ספרים בעניין האמונה כי הוא חיבר ספרים הרבה מאד בעניין האמונה הקדושה, גומאות ספרים. והוא למד עם כל בניו דרכי האמונה הקדושה, כי היו כלם צדיקים. אך אף-על-פי-כן, חיקר בדעתו למי למסור כל חכמתו, עד שמסר כל חכמתו ללוי, ולכלם מסר ראשי פרקים. ועל-כן שבת לוי היו דבוקים וחזקים בהאמונה הקדושה יותר מכלם. ועל-כן שבת לוי לא טעו בעגל, וגם לא היה עליהם שום עבודת מצרים, כי שבת לוי היו חזקים בהאמונה הקדושה יותר מכלם... (חי מוהר"ן - שצ"ה - ד')

📖 (יב"ה) וינגע ה' את פרעה ...

וזהו בחינת לקיחת שרה לבית פרעה ולקיחת אסתר לבית אחשוורוש, כי שרה ואסתר הם בחינה אחת, כמו שאמרו רבותינו ז"ל (בראשית רבה, פרשה נ"ח): למה זכתה אסתר למאה עשרים ושבע מדינות וכו', כי שרה ואסתר הם בחינת מלכות דקדושה. שהסטרא אחרא התגברה ורצו להפריד שרה בחינת מלכות דקדושה מאברהם שהוא בחינת המוחין הקדושים וללקחה לבית פרעה הרשע, אבל ה' לא יעזבנה בידו, אדרבא, על ידי זה דייקא הכניעה אותו מאד בבחינת: עת אשר שלט האדם באדם לרע לו, כי הוציאה ממנו עשירות גדול לאברהם, שהוא בחינת ניצוצות הקדושים, והכניעה והפילה את פרעה מאד, בבחינת (בראשית יב, יז) וינגע ה' את פרעה נעים גדולים וכו'. ועל ידי זה היה כח למשה ולישראל להכות את פרעה אחר כך ולהוציא את ישראל מרשותו וכמובא.

ואסתר, מחמת שאז בתקף הגלות התגברה הסטרא אחרא יותר ויותר, בפרט שהתגברה קליפת המן-עמלק שכלול מכל העובדי כוכבים מכל הסטרא אחרא והקליפות, על כן היה ההכרח שתלקח אסתר לבית המלך לגמרי ולא תחזור מיד, כי כל מה שהקליפה קשה וחזקה ביותר, בהכרח שתדקדקשה הגבה לשם יותר ויותר ותהיה שם בגלות יותר, עד שתתגבר בגדל כחה על ידי זה דייקא ותכניע אותה ותשפילה, כמו שהפילה אסתר את המן הרשע, ימח שמו, וסיעתו, דייקא על ידי זה שנלקחה לבית אחשוורוש, שכל זה הוא בחינת "עת אשר שלט וכו'" (לקוטי הלכות - הלכות תפילין ו' - כ"ו):

אחד היה אברהם |

שאברהם עבד ה' רק על-ידי שהיה אחד,

שחשב בדעתו שהוא רק יחיד בעולם, ולא הסתכל כלל על בני

העולם, שסרים מאחרי ה' ומונעים אותו ...

כל מה שמתגדל ומתפאר שם הצדיק יותר מתגדל ומתפאר שם השם יתברך ביותר. (קל"מ ב', סז)

טוב להגיד ולשיר נַחַח נַחַח נַחַח נַחַח מֵאוֹמֵן מֵאוֹמֵן לזכות לכל הישועות

מכתב

(ספר אבי הנחל א' - מכתב עא)

☞ ב"ה, אור ליום כ"ו תמוז תשכ"ו.

יקירי, הזוכר בכל מקום שהוא שם את גודל יקר מעלת נפשו, שבעצם שרשו הוא בא ממקום קדוש ועליון מאד ומחמת זה נכנס האמת בלבו כאש בוערת ונתערר לקשר עצמו בהצדק האמת, והכניס כל מוח ונשמתו הנבין ולהשכיל נפלאות תורתו הגנוזה שהמשיך ממקום גבוה ועליון נורא ונושג מאד שלא אדם מעולם, שעל-ידו הכל נכנסים לה' יתברך ומכירים אותו. ה' ירבה ימיו על ממלכתו למען יפתח אור הצדק האמת בעולם עד שכל הרחוקים יתגיירו וישבו לה' יתברך, ויזכה לבוא יחד עם כל ישראל אל המנוחה והנחלה, ועיר האלקים על תלה בנויה.

דע אחי, כי רבנו ז"ל הוא מנהיג אמתי לכל, מרום המעלות עד תכלית נפשות העשוקות, כקטן כגדול להועילו.

נפשנו חכמה מאד נעים אמרותיו,

חשקה נפשנו מאורות נוראות תורתיו,

מה נמלצו חביבת נעימות פלאותיו,

נאמנים מאמריו חסוקים נחמדים לעד לכל בני ישראל לדורותיו.

אמר רבנו ז"ל, איך אפשר שלא יחלקו עלי מאחר שאני הולך בדרך חדש שעדין לא הלך בו אדם מעולם, וגם הבעל-שם-טוב לא, ושום בריאה לא. אף-על-פי שהוא דרך ישן מאד, אף-על-פי כן הוא חדש לגמרי.

רבנו ז"ל ספר התפארות נפלא מעניין החיים שלו, ובעניין גנות החיים של העולם שאינם חושבים על תכליתם. והכלל שעקר החיים הוא חיים אמתיים שהוא חכמה אמיתית, ועקר החכמה - להשתדל לידע ולהכיר את ה' יתברך שהוא חי החיים, וכל אחד כפי קרובו לזה כן חייו חיים, ולהפך

- להפך, כי חוץ מזה הכל הבל ואין שום חיים כלל. אבל חיים שזכה הוא ז"ל היה במעלה עליונה ונפלאה מאד, שעדין לא טעמו שום אדם מעולם. אשרי מי שיזכה להרגיש מעט התנוצצות מנעימות החיים שלו שהיה חי חיים אהבים חיים טובים באמת, וכמוכן בהמעשה של השבעה בעטלירס, עיין שם.

כשמגרשין את האדם מהגן-עדן, היינו שכל מה שרוצה לעשות איזה דבר שבקדשה שהוא בחינת כניסה לגן-עדן - מגרשין אותו ומבלבלין אותו, אזי עקר תקנתו שיעמיד עצמו אצל אמונה, שאף-על-פי כן יאמין שה' יתברך מושל בכל וידו על העליונה, וסוף כל סוף יגמור הכל כרצונו, כי יש תשובה בעולם. ואף-על-פי שהוא רחוק עתה מתשובה מאד, אדרבא מתגרין בו עד שפוגם חס ושלום בכל

יום יותר חס ושלום, אף-על-פי כן על כל פנים הוא מאמין שיש צדיק כזה בעולם שיש לו כח לתקן הכל בעצותיו העמיקות בלי גבול כלל, ועל-כן צריך להעמיד עצמו אצל הצדיק שמגלה ומצחצח האמונה.

המעתיק ומסדר, המזכירו תמיד לטובה ומצפה לישועתו והצלחתו בזה ובבא, ומעתיק בעדו ובעד ביתו. אוהבו מעמקא דלבאי.

ישראל דב אודער

"כמים הפנים לפנים, כן לב האדם לאדם", קל וחמר כשהצדיק מסביר פנים יפות ומקרב אותו באהבה ובשמחה עצומה עד אין סוף, בודאי אנחנו חייבים לאהב אותו ולשבח ולפאר ולהודיע ולפרסם שמו בעולם ולעסוק בענייניו ולהפיץ מעינותיו חוצה לכל מקומות הרחוקים החיצונים מהקדשה, כדי להיטיב לכל בני ישראל לדור דור.

שיחות

(מרי ישראל אודסר, זצ"ל - המשך)

☞ ... זה אצל העולם לצחוק! וגם כן הפתק, יש בברסלב שהם אומרים שזה עבודה זרה, אני לא רוצה להגיד, אבל הם אומרים ככה, וזה נס שהשם יתברך סיבב שהרב פיינשטיין נתן המלצה, לולא זה היו מחרימים אותנו, אבל ככה הם מתרגזים והם אומרים מה שאומרים, אבל לא באופן כזה להשמיד, כי זה לא מתקבל על הדעת, "נחמן מאומין", הוא מאומן בא לטבריה, לשיבה, לארון, לספר, ואני פתחתי את הספר היה שמה, ואמרו לי מקודם: "תכנס, תעשה ככה, תוציא ספר ותפתח אותו, ושמה תמצא רפואה לנפשך..." פתחתי את הספר, לא עלה על דעתי שזה איזה דבר, נייר, חתיכת נייר, ומזה הנייר נעשה מה שנעשה, הוא חי ששים שנה בלי פרסום, בלי פעולה... רואים שזה לא פשוט, מרגישים שזה לא פשוט, איך שזה נברא ואיך נמצא בעולם, הוא היה בסכנות גדולות כאלו, הוא היה בפולניה, והם, הפולנים

דבר שלא נראה אליהם, היו קורעים את זה, וכותבים לי "אל תהיה שוטה, אתה מחלל השם... איך בדורות האלו אפשר שיהיה נסים כאלה? בדורות האלו! בחושך הזה?!" ברוך השם, אנחנו צריכים להודות להשם שהם חזרו, וקיבלתי את זה בחזרה מהדואר. קיבלו! אם לא, היו קורעים את זה, הם היו אנשי אמת, ועכשיו אני רואה שעשיתי, שעשיתי דבר שגיעה כזה, איך שלחתי את זה בדואר זה פולניה? אם היו מקבלים כמוני, מי יודע... אבל זה היה נס שקיבלתי את זה בחזרה, שהוא נמצא חי, הוא נמצא בעולם, ואז לא היה אפילו צילום. עכשיו, אפילו חס ושלום אם המקורי לא יתקיים, אז יש צילומים, הצילום הוא כמו המקורי, אבל אז לא היה צילום, אם לא הייתי מקבל זה בחזרה, כאילו כלל לא היה בעולם, אבל עכשיו כבר העולם יודעים שיש מכתב, מדברים מזה...

עצות ותפילות

(לקוטי עצות - שבת, כ"ו)

☞ קדשת שבת היא תכלית הידיעה, היינו 'תכלית הידיעה שלא נדע' (לקוטי מוהר"ן, סימן פג; ועיין ברית, אות סו).

☛ ... ותזכנו לקדשת שבת-קדש, ותבטל מאתנו כל עובדין דחול, שלא נצטרך לעסק בשום מלאכה ועסק, רק נעסוק תמיד בתורה ותפלה ועבודת ה' באמת, ונהיה כלנו בני-חורין באמת. מלא רחמים, אתה נתת לנו מתנה טובה הזאת שהייתה בבית גנוזך ושבת שמה, אתה יודע גודל מעלת יקרת קדשת שבת-קדש, המחיה ומקיים כל העולמות, ואתה יודע כמה אני רחוק מהקדשה והשמחה של שבת. אנא אדון יחיד, טוב ומטיב לכל, "גדול העצה ורב העלילה". עזרני והושיעני ולמדני והורני באופן שאזכה תמיד לשמחה של-שבת באמת, שאזכה לשמוח מאד בכל שבת

ושבת בשמחת שבת באמת, הטעימני נא טעם שבת-קדש, כי אתה טוב ומטיב לכל. רצה והחליצנו ה' אלקינו במצותיך ובמצוות יום השביעי השבת הגדול והקדוש הזה, כי (הוא) יום זה גדול וקדוש הוא לפנך לשובת בו ולנוח בו באהבה כמצוות רצונך. קדשנו במצוותיך ותן חלקנו בתורתך, שבענו מטובך ושמחנו בישועתך, וטוהר לבנו לעבדך באמת והנחילנו ה' אלקינו באהבה וברצון שבת קדשך, זכני לשמוח בכל שבת ושבת בשמחה גדולה ועצומה עד שאזכה להמשיך השמחה של שבת לששת ימי החול, ואזכה לזכור את השבת-קדש תמיד, כמו שכתוב: זכור את יום השבת לקדשו. ולהמשיך עלי קדשת שבת תמיד בכל ששת ימי החול, שיהיו כל ימי החול קדושים וטוהרים בקדשת שבת-קדש, ועל-ידי קדשת שבת

וזכה לקבל כל הברכות ממקור הברכות.

☛ ותזכנו בזכות קדשת שבת, שנזכה להגיע מהרה אל התכלית האמתית, להשיג באמת תכלית הידיעה שלא נדע, שנבין ונשכיל באמת שרחוק ממנו החכמה, כמו שכתוב: אמרת אחכמה והיא רחוקה ממני. ונזכה להכלל בבחינת מקומו של עולם שהוא התכלית הזה המקיף את כל העולם שנברא בחכמה... (לקוטי תפילות ב' - מתוך תפילה מב):

סיפור

(ספר ימי מוהרנ"ת [רבי נתן] - סימן מח)

☞ בדרך הנסיעה הזאת לאומין, כשיצא [רבינו הקדוש] מלאדיזין והעולם לוו אותו, ענה ואמר: אף על פי כן אין דור יתום כי תנא אחד אמר עתידה תורה שתשתכח מישראל ואמר רבי שמעון בר יוחאי שלא תשתכח, שנאמר כי לא תשכח מפי זרעו וכו', ואז גילה הסוד הנורא המרמז בפסוק זה דייקא, שעל ידי רבי שמעון לא תשתכח התורה וכו' כנדפס כבר (תחילת לקוטי מוהר"ן), ואחר כך אמר: עכשיו יש וכו' ועוד כמה דברים נוראים זכיתי לשמע בדרך זה.

סמוך לערב באנו לקהלת קודש טפליק, ושם באו לקראתו רוב בני העיר ובפרט אנשי-שלומנו ובקשו אותו הרבה שילין שם ולא רצה, ואף על פי שהתחיל הגשם לירד מדי עברו בטפליק סמוך לערב, אף על פי כן לא רצה לסור שם, ונסע להלן ועמד ללון בכפר הסמוך לשם ולשם יצאו הרבה מבני העיר טפליק ושם נתמנה רבי מרדכי לאב-בית-דין בטפליק וכו'. ביום רביעי בבוקר אחר התפלה נסענו לאומין...